

Sparsommelighed; det kunde gøres mere nødtigt overfor andre.

Jeg anbefaler Lovforslaget, der jo indeholder Bestemmelser, som betyder Fremskridt. Inden jeg slutter, maa jeg dog gøre endnu en Bemærkning i Anledning af det ærede 5te Medlem for 6te Kreds' (Johansen) Omtale af Driftslaansspørgsmaalet. Vort Parti har megen Sympati for at give Driftslaan til Husmændene, men vi mener ikke, det skal iværskættes paa den Maade, at disse Laan kun skal ydes til de nye Landbrugere, idet der godt kan findes andre smaa Landbrugere udenfor de Jordbrugeres Kreds, der her er Tale om, som kunde være lige saa berettigede til at faa saadanne Laan. Derfor vil vi ikke være med til at tage det nævnte Spørgsmaal op til Forhandling paa den Maade, at et saadant Laan kun skal gives til den særlige Klasse af Jordbrugere, som vi her lovgiver om.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Jeg takker for Tilsagnet fra alle Sider om, at man vil medvirke til, at Lovforslaget kan blive vedtaget i det høje Ting i den foreliggende Skikkelse. Som jeg kunde vente, var det ikke med lige Glæde, man fra alle Sider afgav dette Tilsagn; men for Sagens Gennemførelse er selve Tilsagnet jo lige værdifuldt, hvad enten Glæden nu har været større eller mindre.

De fremsatte Udtalelser giver mig ikke Anledning til mange Ord, idet jeg tør gaa ud fra, at naar vi er enige om, at Lovforslaget nu bør gennemføres, er der ingen Grund til at optage en Realitetsdebat hverken om Enkeltheder eller om Lovforslagets principielle Indhold. I øvrigt maa jeg sige, at det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Johansen) har ganske Ret i, at det ikke er noget stort Forslag, og fuldkommen Ret i, at det ikke er et revolutionerende, samfundsomvæltende Forslag. Men det er mig en Glæde, at det ærede Medlem kan bekvemme sig til at stemme for et ganske almindeligt Forslag, et Forslag paa det jævne, som ikke revolutionerer og vælter hele Samfundet. Dette kan vi ikke gøre med hvert eneste Forslag, vi fremsætter; jeg ser i dette Lovforslag et Forsøg, og jeg er sikker paa: et vellykket Forsøg, paa at forbedre Loven af 4. Oktober 1919 paa en saadan Maade, at dens Bestemmelser bliver mere praktisk anvendelige, end de har været tidligere.

Det ærede 5te Medlem for 6te Kreds, som talte paa Socialdemokratiets Vegne, fremsatte vedrørende Ekspropriation en Udtalelse, som jeg ogsaa kan være ganske enig med ham i. Han udtalte nemlig, at selv om

Ekspropriationsretten ikke blev anvendt, vilde den dog have sin Betydning. Ja, det ærede Medlem kan være overbevist om, at den ogsaa i dette Tilfælde vil have sin Betydning, men ganske vist ikke paa den Maade, det ærede Medlem tror. Han har forset sig paa Spekulanterne og har faaet meget ondt af den Virksomhed, de har udfoldet. Jeg mener heller ikke, den har været af en særlig samfundsgavnlig Art; men jeg tror, at Livet der som paa saa mange andre Omraader regulerer sig selv; de, som har spekuleret med Jord, har vistnok allerede faaet nok af det, saa der er vist ingen Grund til at træffe særlige Foranstaltninger for at hindre saadanne Spekulanter's Virksomhed. Men en ganske anden Virkning vil Ekspropriationen have, og det er den, man fra socialdemokratisk og radikal Side stadig overser: at et Landbrug, hvad enten det er et Husmandsbrug, et Gaardmandsbrug eller et Herremandsbrug, er en organisk Helhed, og det, som er bestemmende for, hvad Udbytte dette Landbrug giver, er slet ikke de Forhold, vi nu drøfter her, men det er den Indsats, der er gjort i Landbruget, det Arbejde, der er lagt i Jorden, i Besætningerne — maaske først og fremmest i Besætningerne —, i Bygningerne, et Arbejde, der let kan tage en Mands hele Levetid, og med Hensyn til hvilket det godt kan forme sig og i Regelen former sig saaledes, at Sønnen fortsætter, hvor Faderen slap, at det næste Slægtled bygger videre, hvor det første endte. Det er et Forhold, der naturligvis er til Stede overalt, hvor der drives Landbrug, men jeg tror at turde sige, at det i højere Grad findes i dette Land end i noget andet Land i Verden, og det er aldeles afgørende for det Udbytte, som opnaas ved Landbruget. Naar jeg har udtalt mig saa stærkt imod Ekspropriation, som jeg har gjort, naar Spørgsmaalet er om Erhvervelse af Jord, er det ud fra den Opfattelse, at selv om Bestræbelserne for at indføre en saadan Bestemmelse hviler paa det mest velmenende Sindelag, gør man sig skyldig i en fundamental Misforstaaelse af hele Sagen. Det er rigtigt, at Ekspropriationen vilde virke, selv om den ikke blev anvendt, den vilde virke saaledes, at mindst de Herrer som er saa ivrige for at faa den gennemført, vilde være tjente med at se Virkningen af den. Virkningen vilde ikke, som man siger, udelukkende vise sig for Brugene paa 75 000 Kr. og derover i Ejendomsskyld. Nu er Ejerne af disse jo ogsaa Mennesker, og det kan vel ogsaa være et ærligt Arbejde, som sættes ind i et Landbrug af den Beskaffenhed. Man kan ikke saaledes ved en flot Haandbevægelse stryge dem alle og sige,